

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔ. & ΘΡΗΣΚ/ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ &
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΔΩΔ/ΝΗΣΟΥ**

Ρόδος 29/03/2006

Θέμα: « Οδηγίες για τον προφορικό τρόπο εξέτασης μαθητών/τριών, που έχουν διάγνωση με ειδική μαθησιακή δυσκολία του τύπου “Δυσλεξία” »

Λαμβάνοντας υπόψη:

- α.** Το Ν.2817/2000 (ΦΕΚ78/Α΄) «Εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες»
- β.** Το Π.Δ 86/2001 (ΦΕΚ73/Α΄) «Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου»
- γ.** Το Π.Δ 323/2003 (ΦΕΚ272/Α΄) «Αξιολόγηση των μαθητών του Τεχνικού Επαγγελματικού Εκπαιδευτηρίου και άλλες διατάξεις.»
- δ.** Τις εγκυκλίους του ΥΠ.Ε.Π.Θ.
 1. Γ6/106/3-4-1992 «Μαθητές με δυσλεξία»,
 2. Γ6/216/10-6-1997 «Εξέταση δυσλεξικών μαθητών/τριών»
 3. Γ2/1846/17-5-2000 «Τρόπος εξέτασης δυσλεξικών μαθητών/τριών»,
 4. Γ6/532/9-5-2001 «Συμπληρωματικές οδηγίες για τον τρόπο εξετάσεως δυσλεξικών μαθητών/τριών»
 5. Β6/1351/11-5-2001 «Τρόπος και τόπος εξέτασης Φυσικώς Αδυνάτων»
 6. Β6/32605/6-4-2004 «Εξέταση φυσικώς αδυνάτων υποψηφίων»

Με αφορμή τις προαγωγικές εξετάσεις που αφορούν τους δυσλεξικούς μαθητές είναι χρήσιμο να υπενθυμίσουμε και να επισημάνουμε τα παρακάτω :

1. Η ιδιαίτερη μεταχείριση - δυνατότητα προφορικής εξέτασης - των εξεταζόμενων δυσλεκτικών μαθητών δεν συνιστά σε καμία περίπτωση επιεική αξιολόγηση ή άλλης μορφής ιδιαίτερη μεταχείριση, αλλά σκοπεύει μόνο στην παροχή της δυνατότητας να εξωτερικεύσουν τις γνώσεις τους, τις οποίες λόγω της δυσκολίας αυτής αδυνατούν να αποδώσουν με το γραπτό λόγο.

2. Η όλη διαδικασία αξιολόγησης πρέπει να γίνεται πάντοτε με κατανόηση και διακριτικότητα από όλους τους εκπαιδευτικούς, με απώτερο στόχο την ενίσχυση και ενθάρρυνση του μαθητή με μαθησιακές δυσκολίες. Επισημαίνουμε ότι η επανάληψη της τάξης από έναν μαθητή με μαθησιακές δυσκολίες και μάλιστα κατά την υποχρεωτική εκπαίδευση μπορεί να οδηγήσει στην εγκατάλειψη της προσπάθειας για μάθηση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να του δημιουργήσει συναισθηματικά, μαθησιακά και κοινωνικά προβλήματα. Σημαντικό είναι να μη διαφαίνεται από την πλευρά του εκπαιδευτικού προς το μαθητή με δυσκολίες στη μάθηση η επιβαλλόμενη διακριτική μεταχείριση.

3. Πριν από την προφορική εξέταση είναι αναγκαίο ο εξεταστής να μελετήσει λεπτομερώς τη γνωμάτευση που έχει εκδοθεί για το συγκεκριμένο μαθητή. Η παραπάνω γνωμάτευση φυλάσσεται στον ατομικό του φάκελο και επιβάλλεται η τήρηση του απορρήτου των πληροφοριών που αναγράφονται σε αυτήν.

4. Επισημαίνεται ότι οι δυσλεξικοί μαθητές εξετάζονται στα ίδια θέματα στα οποία οι λοιποί συμμαθητές τους εξετάζονται γραπτά. Στα σχολεία όπου λειτουργούν Τμήματα Ένταξης, προτείνουμε τη συνεργασία του εκπαιδευτικού ειδικής αγωγής της αντίστοιχης ειδικότητας με την ομάδα των εκπαιδευτικών που συντάσσουν τα θέματα για τις εξετάσεις. Ο στόχος αυτής της συνεργασίας θα είναι η κατάλληλη προσαρμογή των θεμάτων, ανάλογα με τη δυσκολία του μαθητή.

5. Πρωταρχικός στόχος του εξεταστή είναι να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες, ώστε να δώσει στον εξεταζόμενο τη δυνατότητα να αισθανθεί άνετα, να του εμπνεύσει εμπιστοσύνη κι έτσι να μπορέσει ο εξεταζόμενος να εκφράσει ελεύθερα τη σκέψη του.

Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου ενδείκνυται ο εκπαιδευτικός να έχει την κατάλληλη οπτική επαφή με τον εξεταζόμενο να μιλά καθαρά και σχετικά αργά να μην είναι επικριτικός οι αντιδράσεις του να εξαρτώνται, τόσο από τα λεγόμενά του εξεταζόμενου, όσο και από τις ενδείξεις που έχει από τη μη λεκτική συμπεριφορά του.

6. Αρκετές φορές οι εξεταζόμενοι κατά την πρώτη τους προφορική εξέταση έχουν άγχος, επειδή δε γνωρίζουν τι πρόκειται να επακολουθήσει κατά τη διάρκεια της εξεταστικής διαδικασίας. Ιδιαίτερα στο Λύκειο, ένας επιπλέον λόγος που πιθανότατα αυξάνει το άγχος τους, είναι η επαφή τους με μη οικεία πρόσωπα της επιτροπής που τους εξετάζει.

Οι εξεταζόμενοι μπορεί να εκφράσουν το άγχος τους άμεσα, δηλαδή με λεκτικό τρόπο, ή έμμεσα, δείχνοντας ανήσυχοι, ιδρώνοντας, μπερδεύοντας τα λόγια τους κ.λπ. Το άγχος μπορεί να αποτελέσει τροχοπέδη στην επικοινωνία

του εξεταζόμενου με τον καθηγητή, γι' αυτό δεν επιτρέπεται να περάσει απαρατήρητο.

Όταν ο καθηγητής αντιληφθεί ότι ο εξεταζόμενος αισθάνεται άγχος, είναι αναγκαίο να ενημερώσει τον εξεταζόμενο για τη διαδικασία αξιολόγησης και να τον καθησυχάσει. Στο Λύκειο η εξεταστική επιτροπή θα μπορούσε να απαρτίζεται από πρόσωπα οικεία προς τους μαθητές, όπως επίσης επιμορφωμένα και ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένα στις μαθησιακές δυσκολίες.

7. Συχνά οι μαθητές που παρουσιάζουν μαθησιακές δυσκολίες εμφανίζουν ενδείξεις ελλειμματικής προσοχής, γεγονός που μπορεί να τους αποσυντονίσει από τη διαδικασία της αξιολόγησης. Γι' αυτό θα πρέπει:

α) Να επιλέγεται χώρος με όσο το δυνατό λιγότερα οπτικά και ακουστικά ερεθίσματα. Για παράδειγμα, να μην υπάρχουν πολλά αντικείμενα στο τραπέζι όπου εξετάζεται ο μαθητής. Τα παράθυρα της τάξης πρέπει να βλέπουν σε χώρο που δεν κινούνται άλλα παιδιά και να επικρατεί ησυχία.

β) Να επινοείται μια μη λεκτική κίνηση προς το παιδί (π.χ. ένα ελαφρύ άγγιγμα στον ώμο), όταν εκείνο δεν προσέχει.

γ) Όταν το παιδί εμφανίζει έντονα στοιχεία υπερκινητικότητας, κρίνεται σκόπιμο να διακόπτεται η διαδικασία εξέτασης με ένα ολιγόλεπτο διάλειμμα, κατά το οποίο ο μαθητής θα διοχετεύει την ενέργειά του σε μια κινητική δραστηριότητα εντός της αίθουσας (π.χ. να σβήσει τον πίνακα, να περπατήσει μέσα στην αίθουσα, κ.α.).

8. Κατά την εξέταση των μαθημάτων είναι απαραίτητο οι ερωτήσεις που τίθενται να διαβάζονται αρχικά από το μαθητή και στη συνέχεια μεγαλόφωνα από τον εξεταστή, ώστε να δίνονται οι απαραίτητες εξηγήσεις και να γίνεται κατανοητό το περιεχόμενό τους.

Σε περίπτωση που ο μαθητής δεν έχει κατανοήσει την εκφώνηση του θέματος, τότε αναδιατυπώνουμε την ερώτηση με απλούστερο τρόπο.

Απευθύνουμε διευκρινιστικές ερωτήσεις, εάν οι απαντήσεις του δόθηκαν πολύ συνοπτικά. Επίσης προτρέπουμε να αναπτύξει περισσότερο μια απάντηση που δεν τη θεωρούμε ολοκληρωμένη, ενώ του δίνεται επιπλέον χρόνος, στην περίπτωση που θα ζητηθεί.

9. Στα **θεωρητικά** μαθήματα π.χ **Ιστορία, Βιολογία** κ.λπ. ενδέχεται ο εξεταζόμενος να μην μπορεί ή να δυσκολεύεται να αποδώσει σε συνεχή λόγο ένα γνωστικό αντικείμενο, οπότε κρίνεται σκόπιμο να απαντά σε ερωτήσεις που θα του τίθενται. Οπωσδήποτε τους διευκολύνουν οι ερωτήσεις με συγκεκριμένες ερωτηματικές λέξεις, όπως: **ποιος, πότε, πού, πώς, γιατί**.

Η αξιολόγηση να επικεντρώνεται στην κατανόηση των βασικών εννοιών του θέματος και στην επιστράτευση της κριτικής τους ικανότητας.

10. Ως προς την εξέταση της *έκθεσης*, η αξιολόγηση να επικεντρώνεται στην κατανόηση των βασικών εννοιών του θέματος και στην παρουσίασή του με λογικά επιχειρήματα. Μπορούν να χρησιμοποιούν πρόχειρη σελίδα και να σχεδιάζουν ή να γράφουν λέξεις κλειδιά, που τους διευκολύνουν στο να εκφράσουν προφορικά τις σκέψεις τους.

11. Στην εξέταση στα *πρακτικά* μαθήματα π.χ *Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία κ.λπ.* που έχουν ασκήσεις, οι καθηγητές λαμβάνουν υπόψη το συλλογισμό και τον τρόπο που ακολούθησε ο μαθητής για την επίλυση της άσκησης ή την απόδειξη μίας θεωρίας. Τους βοηθά να παρουσιάζουν από το πρόχειρό τους αυτά που έχουν γράψει ή σχεδιάσει παρά να τα υπαγορεύουν στον πίνακα και να διακόπτεται η ροή της σκέψης τους. Είναι πιθανό ο μαθητής να μη χρησιμοποιεί σωστά τα πρόσημα ή να κάνει λάθη στις πράξεις. Τότε ο καθηγητής χρειάζεται να παρεμβαίνει, να επισημαίνει το λάθος και να τον ενθαρρύνει να προχωρήσει.

Οι εξεταστές θα πρέπει να έχουν υπόψη τους πως ο δυσλεξικός μαθητής παρουσιάζει αισθητή αδυναμία στην απομνημόνευση τύπων και ορισμών.

Οι Εκπαιδευτικοί Δ/βάθμιας Ειδικής Αγωγής

Χριστινάκης Βασίλειος
ΠΕ03 Μαθηματικός

Κούκουλα Γεωργία
ΠΕ02 Φιλολόγος